

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
STORTEN VAN ZUID-HOLLANDS ZUIVERINGSSLIB IN DE
"GROOTSCHALIGE LOCATIE VOOR DE BERGING VAN
BAGGERSPECIE (SLUFTER)"

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie
voor de berging van baggerspecie (Slufter)" / Commissie voor de milieu-
effectrapportage - Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-71887-72-3
SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.336](492.61)
Trefw.: milieu-effectrapportage; Zuid-Holland /
zuiveringsslib ; Zuid-Holland.

commissie voor de milieu-effectrapportage

De Minister van Verkeer en
Waterstaat,
Postbus 20901
2500 EX 's-GRAVENHAGE

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 20951
2500 EZ 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U 277-88/Sc/ao/134-42

onderwerp
Aanbieding advies voor richt-
lijnen MER Storten van Zuid-
Hollands Zuiveringsslib in de
Slufter

utrecht,
11 april 1988

Per brief van 10 februari 1988 (kenmerk 210041/5) verzocht het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland als coördinerende instantie in de onderhavige besluitvormingsprocedure, de Commissie voor de milieu-effectrapportage aan U advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) inzake het storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de winning van baggerspecie uit het Benedenriviereengebied (Slufter)".

De bekendmaking betreffende het begin van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening voor het storten van zuiveringsslib in de Slufter vond plaats op 11 februari 1988 in de Staatscourant en enige dagbladen.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie voor de m.e.r. aan, overeenkomstig artikel 4ln, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Voor een kort overzicht van het advies verwijs ik naar de samenvatting in paragraaf 2 van het advies.

Voorts vraag ik Uw bijzondere aandacht voor het volgende:

Het voornemen tot het storten van zuiveringsslib uit de provincie Zuid-Holland is bedoeld als tijdelijke oplossing voor de verwijdering van die hoeveelheden zuiveringsslib, waarvoor momenteel geen geschikte verwijderingsmethode voor handen is. Tegelijkertijd wordt in het kader van het provinciale Zuiverings-slibplan gewerkt aan de realisering van de definitieve verwijderingsmethode voor al het zuiveringsslib, dat in Zuid-Holland geproduceerd wordt.

Op 4 maart 1988 sloten de Staat der Nederlanden, Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en de vier betrokken waterkwaliteitsbeheerders in de provincie een convenant waarin Gedeputeerde Staten en de waterkwaliteitsbeheerders zich verplichten zich in te zullen spannen tot het treffen van voorzieningen, waardoor het storten van zuiveringsslib in de Slufter weer beëindigd kan worden. Om het vinden van de definitieve verwijderingsmethode, die aan de tijdelijke activiteit van storten in de Slufter een einde kan maken te bespoedigen, acht de Commissie het van belang, dat U de initiatiefnemers en de bij het convenant betrokken partijen aan een einddatum voor het storten van zuiveringsslib in de Slufter tracht te binden.

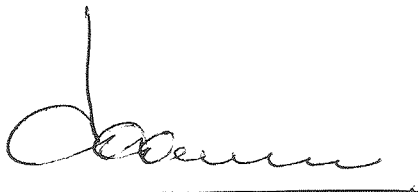
Het storten van zuiveringsslib in de Slufter, die oorspronkelijk slechts bedoeld was voor de berging van verontreinigde baggerspecie uit het Benedenrivierengebied, kan een precedent scheppen om nog weer andere afvalstoffen in de Slufter te gaan storten. De Commissie is van mening dat de precedentwerking die van het onderhavige voornemen zou kunnen uitgaan, niet onderschat mag worden.

Het mogelijk storten van nog andere afvalstoffen dan baggerspecie uit het Benedenrivierengebied en zuiveringsslib uit Zuid-Holland in de Slufter, zou het vinden van definitieve oplossingen voor de verwijdering van die andere afvalstoffen minder dringend kunnen maken en naar de toekomst doen verschuiven.

In haar advies wijst de Commissie er op, dat het bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit gaat om de vraag in hoeverre het storten van zuiveringsslib in de Slufter zal leiden tot andere effecten, dan die van het storten van alleen verontreinigde baggerspecie. Dit betekent dat voor een vergelijking van de mogelijke gevolgen van de voorgenomen activiteit met het huidige gebruik van de Slufter, niet alleen gebruik dient te worden gemaakt van de gedetailleerde informatie uit het MER over de berging van baggerspecie, maar ook van resultaten die beschikbaar komen in het lopende monitoring- en evaluatieprogramma in het kader van de nazorg van de m.e.r. voor de aanleg en het gebruik van de Slufter als bergingslocatie voor baggerspecie. Op deze wijze kan een gebruik gemaakt worden van de "evaluatie achteraf" als verplicht onderdeel van m.e.r., op een manier, die bij de uitvoering van het beleidsinstrument m.e.r. in Nederland nog niet eerder naar voren is gekomen.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de vaststelling van de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze U gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen.

Heden is een afschrift van deze brief en het advies verzonden aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, dat namens U de procedure in de onderhavige besluitvorming coördineert.

Drs. H.G. Ouwerkerk,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Storten van Zuid-Hollands zuiverings-
slib in de Slufter.

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT STORTEN
VAN ZUID-HOLLANDS ZUIVERINGSSLIB IN DE "GROOTSCHALIGE
LOCATIE VOOR DE BERGING VAN BAGGERSPECIE (SLUFTER)"

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet
algemene bepalingen milieuhygiëne inzake de richtlijnen
voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve
van de besluitvorming over het storten van Zuid-Hol-
lands zuiveringsslib in de Slufter.

Uitgebracht aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruim-
telijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van
Verkeer en Waterstaat.

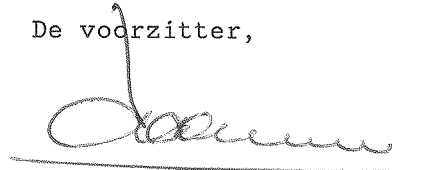
De werkgroep m.e.r. Storten van Zuid-Hollands zuive-
ringsslib in de Slufter.

De secretaris,

drs. J.J. Scholten.

De voorzitter,

drs. H.G. Ouwerkerk.

Utrecht, 11 april 1988

INHOUDSOPGAVE

	<u>Pagina nr.</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	6
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	6
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BE- CHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN DAARVAN	8
- De voorgenomen activiteit	8
- Alternatieven	9
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	11
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	12
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	13
- Algemeen	13
- Mate van detail bij het beschrijven van de milieu- effecten	13
- Milieu-gevolgen van het transport van zuiverings- slib naar de Slufter en eventuele tijdelijke opslag	14
- Milieu-gevolgen van het storten van zuiveringsslib in de Slufter	14
- Veranderingen in de samenstelling van het retourwater	15
- De verspreiding van verontreinigingen via de ondergrond	16
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	16
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	17
11. SAMENVATTING VAN HET MER	17

BIJLAGEN

1. Openbare bekendmaking in de Staatscourant van 11 februari 1988 door de Provincie Zuid-Holland omtrent milieu-effectrapportage voor het storten van zuiveringsslib in de Slufter.
2. Brief d.d. 10 februari 1988 van de Provincie Zuid-Holland aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek om advies namens het bevoegd gezag.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de oplossing van het probleem van de verwijdering van zuiveringsslib in de Provincie Zuid-Holland wordt door de provincie een plan opgesteld op grond van artikel 26 van de Afvalstoffenwet.

In dit plan zal een definitieve verwijderingsmethode voor het zuiveringsslib in de provincie vastgesteld worden. Deze kan waarschijnlijk pas vanaf 1994 worden gevolgd. Tot die tijd wordt een interim-oplossing nagestreefd. Het voornemen bestaat ondermeer om tijdelijk zuiveringsslib te storten in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied". Deze locatie zal hierna worden aangeduid als "de Slufter".

Ten einde het storten van zuiveringsslib in de, voor berging van verontreinigd havenslib bestemde, Slufter mogelijk te maken, is door de vergunninghouders van de Slufter, de gemeente Rotterdam en de directie Benedenrivierengebied van Rijkswaterstaat, een verzoek ingediend bij de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en van Verkeer en Waterstaat (V&W) tot aanpassing van de betrokken vergunningen (Afvalstoffenwet - AW en Wet verontreiniging oppervlaktewateren -WVO) of tot verlening van nieuwe vergunningen. Op 11 februari 1988 (zie bijlage 1) is daartoe formeel de besluitvormingsprocedure van start gegaan; de regels met betrekking tot milieu-effectrapportage (m.e.r.) zoals neergelegd in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) worden daarop toegepast. Per brief van 10 februari (bijlage 2) verzocht het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, als coördinerende instantie in de betrokken besluitvormingsprocedure, de Commissie voor de m.e.r. om overeenkomstig de bepalingen van de Wabm te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het door de initiatiefnemers op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. De Commissie vergaderde op 17 en 30 maart 1988. Op deze laatste datum werd tevens met het bevoegd gezag en de initiatiefnemers van gedachten gewisseld over het voornemen naar aanleiding van een concept van het onderhavige advies. Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van het transport van het zuiveringsslib naar de Slufter en het storten daarvan in de Slufter af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Bij de opstelling van het onderhavige advies is mede gebruik gemaakt van de "Voorlopige indicatieve richtlijnen voor het MER inzake het storten van zuiveringsslib uit de provincie Zuid-Holland in de Slufterdam" dat werd opgesteld door een ambtelijke werkgroep van het bevoegd gezag en de initiatiefnemers in consultatie met het secretariaat van de Commissie in februari 1987. Tevens zij verwezen naar het advies van de Commissie voor de richtlijnen MER Zuiveringsslibplan Zuid-Holland van 10 juni 1987 en de door het provinciaal bestuur van Zuid-Holland in september 1987 vastgestelde richtlijnen voor dat MER.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie kennis genomen van de door de provincie Zuid-Holland ontvangen adviezen en opmerkingen over de inhoud van het MER, die zijn ingebracht in het kader van de inspraak welke plaats vond in de periode van 15 februari tot en met 14 maart 1988. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op de milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit, werden zij in de opstelling van het advies betrokken.

In de paragrafen 3 tot en met 11 van dit advies worden de belangrijkste vragen en aandachtspunten gegeven waarop het MER volgens de Commissie ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven dan wel zal moeten ingaan. Hierbij zijn de inhoudseisen voor een MER volgens artikel 41 j van de Wabm gevolgd. In de hiernavolgende paragraaf 2 is de inhoud van het onderhavige advies samengevat.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Het onderhavige advies is opgesteld door de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van de besluitvorming over het storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied (Slufter)". Het advies beoogt de milieu-aspecten daarvan af te bakenen en de gewenste inhoud van het milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

Hieronder zijn de hoofdpunten van het advies kort aangestipt. De bijbehorende paragrafen in het onderhavige advies zijn tussen haakjes aangegeven.

Het voornemen om zuiveringsslib uit de provincie Zuid-Holland in de Slufter te storten is bedoeld als tijdelijke maatregel totdat een definitieve verwijderingsmethode voor het Zuidhollandse zuiveringsslib operationeel kan worden gemaakt. De besluitvorming over de definitieve verwijdering van zuiveringsslib is momenteel in voorbereiding in het kader van de opstelling van het Zuiveringsslibplan door de provincie met behulp van m.e.r. De probleemstelling (par.4) in het MER dient dus inzicht te verschaffen in de huidige situatie van verwijdering van het zuiveringsslib uit de provincie en de daarbij optredende knelpunten die om een interim-oplossing vragen. De probleemstelling moet geplaatst worden in het licht van het oorspronkelijke besluit de Slufter uitsluitend te gebruiken voor het storten van verontreinigde baggerspecie, van het in voorbereiding zijnde Zuiveringsslibplan alsmede van het op 4 maart 1988 gesloten convenant tussen de Staat der Nederlanden, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en de betrokken waterkwaliteitsbeheerders waarin een inspanningsverplichting is vastgelegd tot het treffen van voorzieningen waardoor het storten van zuiveringsslib in de Slufter over enkele jaren weer kan worden gestaakt. In verband met het vinden van de definitieve verwijderingsmethode acht de Commissie het van belang dat het bevoegd gezag de initiatiefnemers en de bij het convenant betrokken waterkwaliteitsbeheerders vastlegt op een einddatum voor het storten van zuiveringsslib in de Slufter.

In de probleemstelling moet ook tot uiting komen welke soorten zuiveringsslib in aanmerking komen voor storten in de Slufter, om welke hoeveelheden het gaat en hoe deze hoeveelheden zich verhouden tot de jaarlijks te storten hoeveelheid baggerspecie. Het fysisch gedrag en de chemische samenstelling van het zuiveringsslib moet eveneens worden behandeld, dit in vergelijking met het gedrag en samenstelling van verontreinigde baggerspecie uit het Benedenrivierengebied.

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven (par.5) moet zich richten op de wijze(n) van transport van het zuiveringsslib van de producenten naar de Slufter, op eventuele tijdelijke opslag van het zuiveringsslib vanwege menging met baggerspecie, op het storten in de Slufter en op de behandeling van het retourwater uit de Slufter. In feite gaat het om uitvoeringsalternatieven. Daarnaast kan ook de hoeveelheid te storten zuiveringsslib betrokken worden in de uitwerking van alternatieven in

relatie tot de mogelijke capaciteit van andere beschikbare verwijderingsmethoden. Verder moeten in het MER in ieder geval de volgende alternatieven worden beschreven:

- het nulalternatief, waaronder wordt verstaan de huidige situatie waarbij de Slufter alleen worden gebruikt voor het storten van verontreinigde baggerspecie. Het nulalternatief kan alleen een reëel alternatief zijn als het ruimtebeslag of de milieugevolgen van het storten van zuiveringsslib ontoelaatbaar groot zouden blijken te zijn.
- het meest milieuvriendelijke alternatief is het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden geboden. Dit alternatief dient aandacht te schenken aan die combinatie die de minste milieubelasting oplevert. Tevens moet in het kader van dit alternatief worden nagegaan welke nadere milieubescherpende maatregelen genomen kunnen worden met betrekking tot het transport, het storten (ruimtebeslag en consolidatiegedrag) en de beperking van de verspreiding van verontreinigingen via de bodem en het grondwater, via het oppervlaktewater (retourwater) en via de lucht.

In het MER zal het besluit waarvoor de m.e.r. wordt uitgevoerd, moeten worden aangegeven tezamen met eventuele vervolgbesluiten, die later nog genomen zouden moeten worden om het voornemen ten uitvoer te kunnen brengen (par.6). Ook reeds genomen besluiten en beleidsvoornemens die beperkingen of randvoorwaarden kunnen opleggen aan het te nemen besluit, moeten worden behandeld. Wat betreft het convenant is het gewenst dat het MER inzicht verschaft in het bestuurlijke instrumentarium dat de in het convenant genoemde inspanningsverplichting daadwerkelijk tot uitvoering kan brengen.

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu (par. 7), waarbij inbegrepen de te verwachten (autonome) ontwikkeling van dat milieu, houdt verband met het nulalternatief; dat is de huidige situatie van het milieu in en rondom de Slufter, die nu verkeert in de eerste periode van de onderwaterfase. Het MER kan wat betreft de gesteldheid van het milieu in en rondom de Slufter grotendeels verwijzen naar de gedetailleerde informatie zoals die is gepresenteerd in de projectnota over de aanleg, de inrichting en het gebruik van de Slufter. In het MER zal deze informatie moeten worden aangevuld met recente gegevens over het milieu nadat in september 1987 de Slufter werd voltooid en in gebruik genomen voor het storten van verontreinigde baggerspecie. Hierbij dienen ook die gegevens te worden betrokken, die verzameld worden in het kader van de "evaluatie achteraf" van de m.e.r. "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied".

De bestaande situatie van het milieu langs de transportroutes naar de Slufter behoeft alleen te worden beschreven als de emissies ten gevolge van het transport merkbare toevoegingen zouden leveren aan bestaande achtergrondniveau's.

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu (par.8) gaat het vooral om de (nagenoeg) onomkeerbare gevolgen van de onderscheiden

deelingrepen van de voorgenomen activiteit, te weten: (1) het transport van zuiveringsslib en de eventuele tijdelijke opslag daarvan bij de Slufter voor menging met baggerspecie, (2) het storten van het zuiveringsslib en de invloed daarvan op het bezinkings- en consolidatiegedrag van het totaal van baggerspecie en zuiveringsslib en op het verspreidingsgedrag van emissies via bodem, grondwater en lucht en tenslotte (3) het ontstaan van retourwater en de invloed op de kwaliteit daarvan door het gestorte zuiveringsslib. In het algemeen gaat het bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu om de vraag in hoeverre het storten van zuiveringsslib in de Slufter, al dan niet gemengd met baggerspecie, zal leiden tot andere effecten dan die van het storten van alleen verontreinigde baggerspecie (vergelijking van de alternatieven, par.9). De milieu-aspecten, die hierbij een rol kunnen spelen, zijn veranderingen in ruimtebeslag en draagkracht, die de oorspronkelijke doelstelling van het gebruik van de Slufter tijdens en na de bergingsoperatie kunnen doorkruisen, de invloeden op bodem, grondwater en oppervlaktewater en via deze milieucompartimenten op organismen op en rondom de Slufter, luchtverontreiniging, geluid en volksgezondheid.

Voorts zal het MER een opgave moeten verstrekken van de leemten in kennis, die zullen blijven bestaan met de betekenis, die daaraan gehecht dient te worden voor de besluitvorming (par.10). De vastgestelde leemten in kennis behoren betrokken te worden bij het monitoring- en evaluatieprogramma van de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu, dat wordt uitgevoerd in het kader van de nazorg van de m.e.r. over de aanleg en het gebruik van de Slufter voor de berging van baggerspecie.

Het MER zal een korte en overzichtelijke samenvatting moeten bevatten van de hiervoor genoemde aandachtspunten.

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

- 3.1 Het MER zal de probleemstelling, het doel en de gevolgen voor het milieu van het transport van zuiveringsslib naar de Slufter en het storten van dat slib in de Slufter met de mogelijke uitvoeringsalternatieven kernachtig dienen te behandelen. Dit zal enerzijds een objectieve afweging van de milieu-aspecten bij de besluitvorming mogelijk maken en anderzijds er toe bijdragen de gevolgen voor het milieu voor alle betrokkenen inzichtelijk te maken.
- 3.2 In het MER moeten keuze-elementen, die bepalend zijn geweest bij de opstelling, duidelijk naar voren worden gebracht.
- 3.3 Het MER zal als referentie gebruik kunnen maken van de grote hoeveelheid informatie, die is gepresenteerd in de projectnota/MER "Grootschalige locatie voor het storten van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied" die in oktober 1984 werd bekend gemaakt in het kader van de besluitvormingsprocedure over de locatiekeuze en de uitvoering van de Slufter. Het MER over het transport van zuiveringsslib naar de Slufter en het storten daarvan in de Slufter zal alleen diepgaand moeten ingaan op die milieu-aspecten, die de veranderingen betreffen, die teweeg worden gebracht door het storten van zuiveringsslib in vergelijking met de gevolgen van het oorspronkelijke voornemen de Slufter uitsluitend te gebruiken voor de berging van verontreinigde baggerspecie uit het Rotterdamse havengebied. Het MER moet echter wel als zelfstandig document leesbaar zijn.
- 3.4 Onderbouwende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

- 4.1 In het MER moet de achtergrond van de problematiek van de verwijdering van zuiveringsslib in de provincie Zuid-Holland worden geschetst en dient de actuele situatie te worden weergegeven met referentie aan de opstelling van het zuiveringsslibplan door de provincie.
- 4.2 In het MER moet duidelijk worden aangegeven, wat de probleemstelling is. Waarom kan de huidige wijze van verwijdering van zuiveringsslib niet worden gecontinueerd? Waarom moet gebruik worden gemaakt van de Slufter voor de verwijdering van een deel van het zuiveringsslib?

- 4.3 In de startnota is aangegeven dat het storten van zuiveringsslib is bedoeld voor een beperkte periode totdat de definitieve verwerkings- (verwijderings)methode gerealiseerd is. Gedacht wordt aan de periode van 1990 tot en met 1994. Wat zal er gebeuren als blijkt dat na 1994 de definitieve verwijderingsmethode nog niet gerealiseerd is? Zal de voorgenomen termijn dan verlengd (kunnen) worden? Wat is in dit geval de status van het in de Startnota genoemde convenant waarin Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland toezeggen er naar te zullen streven het plan voor de verwijdering van zuiveringsslib in augustus 1989 vastgesteld te hebben en waarin de betrokken waterkwaliteitsbeheerders zich verplichten zich in te zullen spannen binnen drie jaar na goedkeuring van het provinciale zuiveringsslibplan voorzieningen te treffen waardoor het storten van zuiveringsslib in de Slufter kan worden gestaakt? In het convenant wordt in plaats van een definitieve datum een orde van tijd genoemd voor de beëindiging van de mogelijkheid van storten in de Slufter. Het gaat echter om een tijdelijke oplossing. In verband met het vinden van de definitieve verwijderingsmethode, die aan deze tijdelijke activiteit een einde kan maken, acht de Commissie het van belang dat het bevoegd gezag de initiatiefnemers en de bij het convenant betrokken partijen vastlegt op een einddatum voor het storten van zuiveringsslib in de Slufter.
- 4.4 Om welke soorten zuiveringsslib gaat het? Betreft het alleen uitgestort zuiveringsslib van de grote (communale) rioolwaterzuiveringssinstallaties Kralingse Veer, Dokhaven, de Groote Lucht en Houtrust of dient het voornemen ook tot verwijdering van:
- overig zuiveringsslib geproduceerd door kleinere installaties van de waterkwaliteitsbeheerders;
 - zuiveringsslib afkomstig van particuliere of industriële zuiveringsinstallaties;
 - slib afkomstig van riolen, kolken en gemalen;
 - roostergoed, afval uit zandvangsers, drijfslagputten (afvalstoffen, die vrijkomen bij de voorzuivering);
 - slib afkomstig van installaties voor de drinkwaterbereiding?
- 4.5 Het MER dient inzicht te verschaffen in de hoeveelheden zuiveringsslib die gestort moeten worden in de Slufter in de vorm van een hoge en een lage prognose, uitgedrukt in nat volume en in tonnen droge stof per jaar. Welke onzekerheden beïnvloeden deze prognoses? Hoe verhouden deze hoeveelheden zich met de jaarlijks te storten hoeveelheid baggerspecie? Hoeveel restcapaciteit staat de berging van baggerspecie toe aan het storten van zuiveringsslib?
- 4.6 Wat betreft de samenstelling van het te verwijderen slib dient tenminste aandacht te worden besteed aan het voorkomen en de gehalten van de volgende stoffen:
- organisch stofgehalte (eventueel asrest)
 - fosfaten, stikstofverbindingen
 - sulfaten

- kwik, cadmium, lood, chroom, koper, arseen, nikkel, zink en zilver
- minerale olie en van minerale olie afgeleide persistente oliën en koolwaterstoffen (totaal)
- organische halogeen verbindingen (totaal EOCL)
- polychloorbifenylen (PCB's)
- hexachloorbenzeen (HCB)
- andere organochloorpesticiden zoals hexachloorcyclohexanen, de "drins" en DDT complex
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (diverse PAK's)
- ziektekiemen (wormeieren, indicatorbacteriën, etc.)

De chemische samenstelling dient zo mogelijk te worden gespecificeerd naar bronnen van herkomst. In welke vorm (als ionen, als onoplosbare deeltjes, gebonden aan complexen e.d.) komen genoemde stoffen voor? Kunnen veranderingen worden verwacht in de chemische samenstelling van het zuiveringsslib dat gestort zal worden in de Slufter als gevolg van veranderingen in de herkomst van het te storten zuiveringsslib?

- 4.7 Het MER moet een statistisch verantwoorde uitwerking geven van het fysisch gedrag (bezinking en consolidatie) en de chemische basisgegevens van de diverse soorten te storten zuiveringsslib onder vermelding van de gewogen gemiddelden en de standaarddeviaties; dit in relatie tot de daarbij te gebruiken normen en streefwaarden (A-waarden bodemsanering, WCA-grenzen e.d.). Bij de chemische analyses dienen ook de bemonsterings-frequentie, -methodieken (representativiteit) en de daarbij gebruikte analyse -technieken te worden vermeld.
- 4.8 Hoe kunnen de eigenschappen en de samenstelling van de te storten soorten zuiveringsslib worden vergeleken met die van de baggerspecie? De nadruk dient hierbij te liggen op de verschillen in bezinkings- en consolidatie gedrag en chemische samenstelling.
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN DAARVAN

De voorgenomen activiteit

- 5.1 De beschrijving van de voorgenomen activiteit met al zijn deelingsrepen en deelaspecten, zal moeten inhouden de wijze(n) van transport (midde-len en routes) van het zuiveringsslib van de producenten naar de Slufter, het storten van het zuiveringsslib in de Slufter en de behandeling van het retourwater uit de Slufter.

- 5.2 Wat zal het droge stof gehalte zijn van het zuiveringsslib dat wordt getransporteerd naar de Slufter? Welke variatie kan daarin verwacht worden? Bevat het slib ook vlokmiddelen die gebruikt zijn ter bevordering van de ontwatering van het slib? Dit moet ook worden gezien in verband met de mogelijke invloed daarvan op het consolidatiegedrag van het slib of van slib-baggerspecie mengsels in de Slufter.
- 5.3 Op welke wijze(n) zal het transport plaatsvinden en langs welke routes? Zal het MER inzicht kunnen verschaffen hoe de verdeling van het te transporterende slib zal zijn over de verschillende transport wijzen en routes? Dit met het oog op de eventuele milieugevolgen daarvan. Zal het zuiveringsslib via de persleiding voor baggerspecie van de Missisippelaven naar de Slufter worden gebracht?
- 5.4 Op welke wijze zal het zuiveringsslib gestort worden in de Slufter? In de startnota worden twee methoden aangegeven:
- het zuiveringsslib wordt gelijkmatig verdeeld in de Slufter geborgen, zodat een min of meer homogeen mengsel van baggerspecie en zuiveringsslib ontstaat;
 - het zuiveringsslib wordt geconcentreerd in een beperkt deel van de Slufter geborgen.
- Welke van de beide methoden heeft de voorkeur van de initiatiefnemers? Waarop berust deze voorkeur? Zal het storten van zuiveringsslib alleen plaatsvinden in de zogeheten onderwaterfase van de Slufter? Krijgt organische stof kans om te gaan drijven? Wordt vanwege het storten van zuiveringsslib een aangepaste behandeling van het retourwater uit de Slufter voorzien?
- Daarnaast zal het MER informatie moeten verschaffen over de procesgang, die voorafgaat aan het storten van het zuiveringsslib in de Slufter. Zal met het oog op de onderbroken aanvoer van baggerspecie tijdelijke opslag van zuiveringsslib ten behoeve van de menging met de baggerspecie nodig zijn? Wat zijn de gevolgen voor het storten van het zuiveringsslib als er een tijdelijke stagnatie in de aanvoer van baggerspecie optreedt en de tijdelijke opslag van zuiveringsslib vol is? Hoe zal de vermenging met water van het zuiveringsslib plaatsvinden bij de verschillende droge stof gehalten?

Alternatieven

- 5.5 De keuze van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven moet in het MER zorgvuldig worden gemotiveerd. Dit geldt ook voor de aanduiding van het voorkeursalternatief.

- 5.6 In feite gaat het vooral om uitvoeringsalternatieven voor het transport naar en de eventuele tijdelijke opslag van het zuiveringsslib bij de Slufter, het storten van het zuiveringsslib in de Slufter en de behandeling van het retourwater. Alternatieven kunnen ook gevonden worden in de hoeveelheden jaarlijks te storten zuiveringsslib indien de overige beschikbare verwijderingsmethoden meer perspectief blijken te bieden of als zich nog andere verwijderingsmethoden zouden voordoen.
- 5.7 Naast de voorgenomen activiteit moet aandacht worden besteed aan het nulalternatief en het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast.
- 5.8 Onder het nulalternatief moet worden verstaan de huidige situatie waarbij de Slufter alleen wordt gebruikt voor het storten van verontreinigde baggerspecie en het storten van zuiveringsslib achterwege blijft. In het licht van de probleemstelling lijkt het nulalternatief niet een redelijkerwijs te beschouwen alternatief te zijn. Het nulalternatief kan alleen een reëel alternatief zijn als zou blijken dat het ruimtebeslag of de milieu-gevolgen van het storten van zuiveringsslib ontoelaatbaar groot zouden blijken te zijn. Het nulalternatief dient derhalve in eerste instantie te worden behandeld als referentiesituatie voor de beschrijving van de milieu-gevolgen bij uitvoering van de voorgenomen activiteit. Deze referentiesituatie is voor een belangrijk deel beschreven in de projectnota/MER, maar dient te worden aangevuld met recente gegevens over de aanleg en de eerste fase in het gebruik van de Slufter, sedert september 1987.
- 5.9 Het zogeheten meest milieu-vriendelijke alternatief dient volgens artikel 41 j, lid 3 van de Wabm in ieder geval in het MER te worden beschreven. Bij de beschrijving daarvan moet aandacht worden geschonken aan die combinatie van transportwijze en stortmethode van het zuiveringsslib, die de minste milieubelasting oplevert. Factoren die daarbij een rol spelen zijn bij het transport: volume van het te transporteren zuiveringsslib, luchtverontreiniging, geur- en geluidhinder en bij het storten: de invloed op het ruimtebeslag, het consolidatiegedrag van het zuiveringsslib al dan niet vermengd met baggerspecie in de Slufter, op het verspreidingsgedrag van verontreinigingen via de bodem en het grondwater, op luchtverontreiniging, op geluidhinder en op eventuele extra verontreiniging van het retourwater. Tevens moet in het kader van dit alternatief worden nagegaan welke nadere milieu-beschermende maatregelen genomen kunnen worden, die de nadelige milieu-effecten ten gevolge van de voorgenomen activiteit verder kunnen tegengaan en verminderen. Daarbij hoort een globale aanduiding van de (extra) kosten, die deze maatregelen mee zouden brengen.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

- 6.1 Ten behoeve van welke besluiten (vergunningen) en voor wie wordt het MER opgesteld? Betreft dit aanpassingen van de bestaande AW- en WVO-vergunningen of zullen nieuwe vergunningen worden aangevraagd? Wat is de te volgen besluitvormingsprocedure en de tijdplanning daarvan? Welke adviesorganen en overheidsinstanties zijn daarbij formeel of informeel betrokken?
- 6.2 Zijn er nog andere besluiten, die later nog genomen moeten worden teneinde het project ten uitvoer te kunnen brengen?
- 6.3 Welke terzake doende overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens oefenen invloed uit of leggen beperkingen op aan de besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld (dit onder vermelding van de status en de geldigheidsduur van deze besluiten en voornemens).
Hierbij wordt vooral gedacht aan:
- de besluiten over de aanleg, de inrichting en het gebruik van de Slufter voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied;
 - het in voorbereiding zijnde Plan voor de verwijdering van zuiverings-slib van de provincie Zuid-Holland, de vaststelling daarvan en vervolgbesluiten;
 - de besluitvorming over de Hartelmond -B locatie
 - het Indicatieve Meerjaren programma (IMP) Milieubeheer
 - het IMP Water
- 6.4 In de startnota is vermeld (op blz.2), dat tussen de Staat der Nederlanden, Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland en de waterkwaliteitsbeheerders in Zuid-Holland een convenant zal worden gesloten¹. Hierin is de verplichting vastgelegd voor Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en de waterkwaliteitsbeheerders in Zuid-Holland om zo spoedig mogelijk voorzieningen te (doen) realiseren, waardoor het storten in de Slufter kan worden gestaakt.
Welke bestuurlijke instrumenten staan ter beschikking om die verplichting tot uitvoering te kunnen brengen? (zie ook paragraaf 4.3 hiervoor).

¹ De ondertekening van het convenant vond plaats op 4 maart 1988.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU

7.1 Het studiegebied omvat de Slufter en het omliggende gebied dat ecologisch in relatie staat tot de Slufter, als ook de routes voor het vervoer van het te storten zuiveringsslib naar de Slufter en de afvoerleiding van het retourwater inclusief het lozingspunt daarvan.

7.2 Het MER kan zich wat betreft de gesteldheid van het milieu in en rondom de Slufter baseren op en grotendeels verwijzen naar de gedetailleerde informatie, zoals die is weergegeven in de projectnota/MER over de aanleg, de inrichting en het gebruik van de Slufter. In het MER zal deze informatie echter moeten worden aangevuld met recente gegevens over het milieu, nadat in september 1987 de Slufter werd voltooid en de eerste fase in het gebruik van het depot voor de berging van baggerspecie is ingetreden. Hierbij dienen ook die gegevens te worden betrokken, die verzameld worden in het kader van de "evaluatie achteraf" van de m.e.r. "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenriviereengebied".

Bij het beschrijven van de uitgangssituatie voor de mogelijke gevolgen voor organismen op en rondom de Slufter door het storten van zuiveringsslib in de Slufter, komt de volgende vraag naar voren. Lijken de voorspellingen over de gevolgen voor organismen op en rondom de Slufter, die gemaakt zijn in het MER "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenriviereengebied", juist te zijn?

7.3 De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient in het MER te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en alternatieve uitvoeringswijzen daarvan. Het gaat daarbij vooral om de huidige situatie van het milieu in en rondom de Slufter die nu verkeert in de eerste periode van de onderwaterfase. Daarbij zal gelet moeten worden op:

- het zoutgehalte van het water in de Slufter waarin het zoetwater bevattende zuiveringsslib gepompt zal worden;
- het huidige bezinkingsgedrag van de baggerspecie in de Slufter;
- de vorming van een zoetwaterbel onder de Slufter;
- de huidige geluid- en geurniveaus in en rondom de Slufter.

De bestaande situatie van het milieu langs de transportroutes van de zuiveringsslibproducenten naar de Slufter zal alleen dienen beschreven te worden als emissies van geluid en lucht-verontreinigingen ten gevolge van het transport merkbare toevoegingen zouden leveren aan bestaande achtergrondniveaus.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Algemeen

- 8.1 Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient te worden aangegeven of zij tijdelijk of permanent van aard kunnen zijn of zelfs pas op langere termijn waarneembaar kunnen worden.
- 8.2 De gevolgen voor het milieu zullen zoveel mogelijk in absolute zin moeten worden beschreven. Dit is van belang voor een zo kwantitief mogelijke vergelijking van de voorgenomen activiteit en de verschillende uitvoeringsalternatieven daarvan met het nulalternatief. Alleen dan kan beoordeeld worden in hoeverre het storten van zuiveringsslib in de Slufter, al dan niet gemengd met baggerspecie, zal leiden tot andere effecten dan die van het storten van alleen verontreinigde baggerspecie. Dit geldt ook voor de mogelijke effecten op organismen op en rondom de Slufter.
- 8.3 Welke methoden en modellen worden in het MER gebruikt bij het maken van voorspellingen? Wat is de mate van betrouwbaarheid, die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend? Welke variatie in de voorspellingsresultaten kan verwacht worden als gevolg van de onzekerheden en onnauwkeurigheden in de methoden? Bij onzekerheid over het optreden van effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie.

Mate van detail bij het beschrijven van de milieu-effecten

- 8.4 De nadruk bij de beschrijving van de gevolgen behoort te liggen op milieu-gevolgen die onomkeerbaar of nagenoeg onomkeerbaar zijn.
- 8.5 Alleen als belangrijke verschillen tussen de voorgenomen activiteit met de verschillende alternatieve uitvoeringswijzen daarvan en het nulalternatief worden verwacht, moeten de effecten in detail worden beschreven. Bij geringe verschillen kan worden volstaan met een aanduiding daarvan.
- 8.6 De beschrijving van de milieu-gevolgen kan worden gericht op de verschillende deel-activiteiten en deel-ingrepen van de voorgenomen activiteit, te weten:
- het transport van het zuiveringsslib van de slibproducenten naar de Slufter en de eventuele tijdelijke opslag van aangevoerd zuiveringsslib voor menging met de baggerspecie;
 - het storten van het zuiveringsslib in de Slufter en de invloed daarvan op het bezinkings- en consolidatie-gedrag van gestort zuiveringsslib en baggerspecie;

- het ontstaan van retourwater en de invloed op de kwaliteit daarvan door het gestorte zuiveringsslib.

Tenslotte zal de beschrijving van de milieu-gevolgen moeten aangeven welke invloed het storten van zuiveringsslib in de Slufter kan hebben op de verspreiding via de ondergrond van verontreinigingen naar de omgeving van de Slufter.

Milieu-gevolgen van het transport van zuiveringsslib naar de Slufter en eventuele tijdelijke opslag

- 8.7 Welke specifieke bijdrage levert het transport van zuiveringsslib aan de luchtverontreiniging en de achtergrondgeluidniveau's langs de verschillende alternatieve transportroutes?
- 8.8 Zijn er invloeden van betekenis op de volksgezondheid te verwachten als gevolg van de verschillende mogelijke emissies (geluid, stoffen, stank) vanwege het transport van zuiveringsslib? Dit geldt ook voor de verkeersveiligheid vanwege de extra verkeersbewegingen.
- 8.9 Het MER zal aandacht moeten besteden aan het grootst denkbare geloofwaardige ongeval en de te verwachten gevolgen daarvan op en langs de transportroutes naar de Slufter.
- 8.10 Zijn er milieu-effecten te verwachten van de eventuele tijdelijke opslag van zuiveringsslib als buffervoorraad voor menging met de baggerspecie?

Milieu-gevolgen van het storten van zuiveringsslib in de Slufter

- 8.11 Het MER zal zich vooral moeten richten op de fysisch-chemische processen van bezinking en consolidatie van het slib in het geval dat het zuiveringsslib geconcentreerd in een beperkt deel van de Slufter wordt geborgen en in het geval dat het zuiveringsslib gelijkmatig verdeeld wordt gestort in de Slufter zodat een min of meer homogeen mengsel van baggerspecie en zuiveringsslib ontstaat. Hoe zal de bezinking en consolidatie in beide gevallen verlopen? Zijn er bacteriologische of milieuhygiënische effecten te verwachten? Welke invloed zullen de beide methoden van storten hebben op het ruimtebeslag binnen de Slufter en de uiteindelijke draagkracht van het gerijpte slib of gerijpte mengsels van slib en baggerspecie? Welke factoren spelen daarbij een rol:
 - de hoeveelheid en de aard van het ingebrachte zuiveringsslib (anaeroob/aeroob gestabiliseerd, droge stof gehalte, etc.) en de daarmee samenhangende gasontwikkeling, o.a. vanwege de mogelijkheid van het opdrijven van organische stof;
 - de aanwezigheid van vlokmiddelen in het slib;

- het zoutgehalte van het water in de Slufter en de invloed daarop van het zoete water dat met het zuiveringsslib meegestort wordt;
- de mate van menging van het slib met baggerspecie in de persleiding naar de Slufter;
- andere factoren?

In hoeverre kan deze invloed op het ruimtebeslag en de draagkracht de oorspronkelijke doelstelling van het gebruik van de Slufter voor de berging van baggerspecie doorkruisen? Zal dat ook de gebruiksmogelijkheid van de Slufter na voltooiing van de berging van baggerspecie kunnen beïnvloeden?

8.12 Bij welke mengverhouding tussen zuiveringsslib en baggerspecie kan een duidelijke verandering in het bezinkings- en consolidatie-gedrag verwacht worden die duidelijk afwijkt van het bezinkings- en consolidatie-gedrag van baggerspecie zoals voorspeld in het MER grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenriviereengebied? Zal dat een verandering in gunstige of ongunstige zin zijn? Welke mitigerende maatregelen zouden kunnen worden toegepast bij een verandering in ongunstige zin?

8.13 Welke andere effecten kunnen verwacht worden van het storten van zuiveringsslib in de Slufter?

Zullen er veranderingen optreden in de stankontwikkeling en in andere emissies van luchtverontreiniging of geluid vergeleken bij de huidige situatie? Kan dit van belang zijn voor de gezondheid van werkers en andere personen die regelmatig op en rondom de Slufter verblijven? Welke maatregelen zouden getroffen kunnen worden om die extra hinder tegen te gaan of te verminderen?

Kunnen fouragerende vogels en andere organismen (inclusief bodemfauna) op en rond de Slufter gevolgen ondervinden van het storten van zuiveringsslib in de Slufter, vooral in het ondiep water- en oevergebied tegen het einde van het storten van zuiveringsslib?

Veranderingen in de samenstelling van het retourwater

8.14 Welke gevolgen kan het storten van zuiveringsslib hebben op de samenstelling van het retourwater en van het oppervlakte- en grondwater en het bodemslib in de omgeving van het lozingspunt? In dit geval is het weer belangrijk om een onderscheid te maken naar het gescheiden of gemengd storten van zuiveringsslib en baggerspecie. Bij welke hoeveelheden te storten zuiveringsslib zal een duidelijke verandering in de samenstelling van het retourwater kunnen optreden?

8.15 Welke nadere milieu-beschermende maatregelen zouden genomen kunnen worden om de gevolgen van de lozing van retourwater van een veranderde samenstelling te kunnen beperken?

De verspreiding van verontreinigingen via de ondergrond

- 8.16 In het MER grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenriviereengebied zijn voorspellingen gedaan over de verspreiding van verontreinigingen via de ondergrond naar het milieu rondom de Slufter. Deze voorspellingen gingen uit van de aanname dat zich onder de Slufter een zoetwaterbel zou ontwikkelen door het storten van de met zoet en brak water vermengde baggerspecie. Welke veranderingen kan het storten van zuiveringsslib vermengd met zoet water hierin teweeg brengen?
- 8.17 Zal het storten van zuiveringsslib in de Slufter de samenstelling van het poriënwater met de tijd in belangrijke mate kunnen beïnvloeden? Zou dit, tezamen met een mogelijke beïnvloeding van de vorming van een zoetwaterbel onder de Slufter kunnen leiden tot een ander verspreidingsgedrag van verontreinigingen via de bodem onder en buiten de Slufter dan is voorspeld in het MER grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie? Bij welke hoeveelheden te storten zuiveringsslib zou een dergelijke verandering kunnen optreden? Hoe zal het verspreidingsgedrag zich dan ontwikkelen voor verschillende in paragraaf 4.6 van het onderhavige advies genoemde stoffen?
- 8.18 Zouden er op lange termijn belangrijke wijzigingen kunnen optreden in de kwaliteit van het (marine) milieu in de omgeving van de Slufter?

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

- 9.1 De verschillende alternatieven moeten -althans met betrekking tot de milieu-gevolgen- worden vergeleken met de ontwikkeling van de bestaande toestand van het milieu zonder uitvoering van de activiteit (autonome ontwikkeling) als referentiekader (zie paragrafen 5.8 en 8.2 van dit advies). Kan een voorkeursvolgorde worden aangegeven per milieu-aspect?
- 9.2 Welke gangbare milieu-kwaliteitseisen en streefwaarden van het milieu-beleid zijn daarbij beschouwd?
- 9.3 Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de kostenaspecten worden betrokken en hun mogelijke weerslag op de hoogte van de verontreinigingsheffing. Dit is in het kader van m.e.r. echter niet verplicht.

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

10.1 Welke leemten in kennis en informatie zullen blijven bestaan en welke betekenis mag daaraan worden gehecht voor de besluitvorming? Waarom zijn deze leemten blijven bestaan en van welke aard zijn zij (onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieu-gevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden)?

10.2 De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren te worden betrokken bij het monitoring- en evaluatieprogramma van de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu, dat wordt uitgevoerd in het kader van de nazorg van de aanleg en het gebruik van de Slufter als grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie. Deze nazorg, die een onderdeel vormt van m.e.r. kan ook betrekking hebben op de effectiviteit van de getroffen voorzieningen en de milieu-beschermende maatregelen.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

11.1 In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van de hoofdtekst van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit bijvoorbeeld gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Bijlagen bij het advies voor richtlijnen
MER storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib
in de "Grootschalige locatie voor de berging
van baggerspecie (Slufter)"

Bijlage 1 t/m 4

Provincie Zuid-Holland

INSPRAAK STORTEN ZUIVERINGSSLIB IN DE SLUFTER/MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat zijn van plan de Slufter, naast baggerspecie, ook te gebruiken voor het storten van zuiveringsslib. Zo wordt voor de jaren 1990 tot 1994 een tijdelijke oplossing geboden voor het verwerken van dit slib. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en de Zuidhollandse waterschappen hebben zich verplicht om na 1994 met andere verwerkingsmogelijkheden te komen. Een brede afweging van alle mogelijkheden zal plaatsvinden bij het opstellen van het zuiveringsslibplan. Dit plan zal in 1989 worden vastgesteld.

Procedure

Voordat de noodzakelijke vergunningen, op grond van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, kunnen worden aangevraagd moet eerst duidelijk zijn wat de effecten van de stort van het slib zijn voor het milieu. Een milieu-effectrapport (MER) maakt dit inzichtelijk.

Eerst stelt het bevoegd gezag een aantal richtlijnen op waaraan de inhoud van dit rapport moet voldoen. Inspraak op de richtlijnen is voor iedereen mogelijk.

Voor de Afvalstoffenwet is het bevoegd gezag de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), voor de Wet verontreiniging oppervlaktewateren de minister van Verkeer en Waterstaat, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland coördineren de voorbereiding en behandeling van het MER.

Inzage

Het voornemen voor het storten van zuiveringsslib in de slufter staat in een 'startnotitie'. Van 15 februari tot en met 14 maart ligt deze ter inzage:

- tijdens kantooruren: in het gemeentehuis van Westvoorne;
in het gemeentehuis van Rotterdam;
in de openbare bibliotheek Rotterdam;
in de bibliotheek van het Provinciehuis.
- buiten kantooruren: in het Verenigingsgebouw Rockanje, donderdag van 18.30 tot 21.30 uur.

Opmerkingen

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen voor deze MER kunnen tot en met 14 maart schriftelijk worden ingediend bij het college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Inlichtingen

Voor meer informatie over de procedure kunt u contact opnemen met de heer L.A. Hartholt (070-116582).

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 116611
Telefax (070) 117090
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Gedeputeerde Staten

De Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Instituut:	15 FEB. 1988	
Nr:	234-00	Sc
Dossier:	134-18	

Dienst : DWM
Afdeling : ABC
Doorkiesnr. : 116582

Ons kenmerk : 210041/5
Uw kenmerk : -

Onderwerp : Aanvraag richtlijnen
berging zuiveringsslib
in de Slufter.

Bijlagen : div.

's-Gravenhage, 10 februari 1988.

Bijgaand doen wij u toekomen een aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gericht brief met bijbehorende startnota van de gemeente Rotterdam d.d. 17 december 1987, waarin wordt verzocht richtlijnen te geven via het MER dat moet worden opgesteld ten behoeve van het wijzigen van de vergunningen op grond van de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren in verband met de voorgenomen berging van zuiveringsslib in de Slufter.

Het bevoegd gezag ingevolge de Afvalstoffenwet is de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, voor de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren is dit de minister van Verkeer en Waterstaat. Op grond van de in de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne opgenomen coördinatie-regeling dienen wij in deze zorg te dragen voor een gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het MER. De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft dan ook bovengenoemde brief van de gemeente Rotterdam aan ons toegezonden met het verzoek de procedure te starten.

In dit verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het MER. Gaarne zien wij, namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Verkeer en Waterstaat het advies van uw commissie tegemoet.

De bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant en enkele regionale bladen doen wij u tevens ter informatie toekomen.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
griffier, voorzitter,

Bij uw antwoord dienst en afdeling op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

BIJLAGE 3

Samenstelling van de werkgroep van de Commissie

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het onderhavige advies voor richtlijnen over de inhoud van het Milieu-effectrapport inzake het storten van Zuid-Holands zuiveringsslib in de "grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie (Slufter)" heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van drs. H.G. Ouwerkerk.

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- Mw. ir. L.E. Duvoort-van Engers, wonende te Amersfoort (adviseur)
- Mw. prof.dr. E.N.G. Joosse-van Damme, wonende te Nederhorst ten Berg
- Prof.dr. J.H.J. Terwindt, wonende te Leusden.

Drs. J.J. Scholten treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES

Nr.	Datum	Persoon of instantie	Datum van ontvangst Cie m.e.r.
1.	25.02.88	Stichting Natuur en Milieu te Utrecht	14.03.88
2.	10.03.88	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland	14.03.88
3.	04.03.88	Gemeente Brielle	24.03.88
4.	09.03.88	Gemeente Goedereede	24.03.88
5.	12.03.88	Vereniging tegen Milieubederf te Vlaardingen	24.03.88
6.	24.03.88	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Zuid-Holland van het Ministerie van Landbouw en Visserij	29.03.88